Vlaams Parlement

565 (2020-2021) – Nr. 1
ingediend op 30 november 2020 (2020-2021)

Voorstel van decreet

van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz

tot opheffing van artikel 3, 1°,
van het decreet van 3 april 2020
tot afwijking van diverse bepalingen
van het Energiedecreet van 8 mei 2009,
het decreet van 18 juli 2003
betreffende het integraal waterbeleid,
gecoördineerd op 15 juni 2018,
en de uitvoeringsbesluiten ervan,
en tot dekking van de kosten
voor elektriciteitsverbruik, verwarming
of waterverbruik voor de eerste maand
van tijdelijke werkloosheid
ten gevolge van de coronacrisis

verzendcode: LEE

TOELICHTING

1. Algemene toelichting

Eind vorig jaar ontstond er in en rond de stad Wuhan in China een uitbraak van een nieuw coronavirus (SARS-CoV-2) dat leidt tot de ziekte COVID-19. Ondertussen heeft het virus zich verspreid in andere landen, waaronder ook België, en heeft de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) de ziekte als een pandemie bestempeld. In totaal zijn in België al meer dan een half miljoen besmettingen officieel vastgesteld, wat waarschijnlijk een grove onderschatting van het reële aantal gevallen is. Er zijn ondertussen ook al meer dan 15.000 overlijdens geregistreerd als gevolg van het coronavirus.

Gelet op de aanbevelingen vanuit de wetenschappelijke wereld, en de adviezen van de Nationale Veiligheidsraad en van het Crisiscentrum van de Vlaamse overheid (CCVO), heeft ook de Vlaamse overheid vanuit haar bevoegdheden de nodige maatregelen genomen om de verdere verspreiding van het coronavirus in te dammen, en om de veiligheid en de volksgezondheid te garanderen. Tegelijkertijd bleek het ook noodzakelijk om de financiële en economische consequenties van de pandemie te matigen. Op basis van het decreet van 3 april 2020 tot afwijking van diverse bepalingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, en de uitvoeringsbesluiten ervan, en tot dekking van de kosten voor elektriciteitsverbruik, verwarming of waterverbruik voor de eerste maand van tijdelijke werkloosheid ten gevolge van de coronacrisis werden voor het beleidsveld Energie dan ook een aantal maatregelen genomen die gedurende de periode van een civiele noodsituatie van toepassing zijn.

Een van die maatregelen bepaalt dat de distributienetbeheerders gedurende de periode van de civiele noodsituatie niet mogen overgaan tot het plaatsen of activeren van budgetmeters voor aardgas of elektriciteit, of tot het uitschakelen van de stroombegrenzer in de budgetmeter voor elektriciteit. Uit een evaluatie blijkt echter dat die maatregel een aantal ongewenste neveneffecten heeft en om die reden moet worden herbekeken.

2. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid. Het bevorderen van de nieuwe energiebronnen, met uitzondering van de energiebronnen die verband houden met de kernenergie, en het bevorderen van het rationeel energieverbruik zijn conform artikel 6, §1, VII, eerste lid, f) en h), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen immers exclusieve gewestbevoegdheden.

Artikel 2

Artikel 3 van het decreet van 3 april 2020 tot afwijking van diverse bepalingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, en de uitvoeringsbesluiten ervan, en tot dekking van de kosten voor elektriciteitsverbruik, verwarming of waterverbruik voor de eerste maand van tijdelijke werkloosheid ten gevolge van de coronacrisis legt een aantal verplichtingen op aan de distributienetbeheerders. Die verplichtingen worden van kracht telkens als de Vlaamse Regering een periode van civiele noodsituatie uitroept die bepaald is met toepassing van artikel 4, §1, eerste lid, 1° of 2°, van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid.

Artikel 3 van het decreet van 3 april 2020 luidt als volgt:

"Art. 3. In afwijking van de door en krachtens titel IV en titel VI van het Energiedecreet van 8 mei 2009 vastgestelde maatregelen zijn gedurende de periode van de civiele noodsituatie die bepaald is met toepassing van artikel 4, §1, eerste lid, 1° of 2°, van het decreet van 20 maart 2020, de volgende maatregelen van toepassing:
1° de distributienetbeheerders gaan gedurende die periode niet over tot het plaatsen of activeren van budgetmeters voor aardgas of elektriciteit, of tot het uitschakelen van de stroombegrenzer in de budgetmeter voor elektriciteit;
2° de distributienetbeheerders gaan, behoudens in geval van een onmiddellijke bedreiging van de veiligheid en zolang die bedreiging aanhoudt, niet over tot het afsluiten van de toevoer van elektriciteit of aardgas bij:
   a) eindafnemers die aangesloten zijn op laagspanning of op een lagedrukleiding;
   b) residentiële eindafnemers die aangesloten zijn op middenspanning of op een middendrukleiding."

Die maatregelen waren enerzijds bedoeld als een beschermingsmaatregel voor het personeel van de distributienetbeheerders, zodat ze zich niet hoeven te begeven in gebouwen waar potentieel met COVID-19 besmette personen aanwezig zijn. Anderzijds had de maatregel ook een sociaal-economisch doel doordat gedurende die moeilijke periode geen afsluitingen van de stroom- of gastoevoer kunnen plaatsvinden of budgetmeters voor aardgas of elektriciteit worden geplaatst of geactiveerd.

Uit de praktijk blijkt echter dat het voor de distributienetbeheerders toch mogelijk is om budgetmeters op een veilige manier te plaatsen of te activeren. Bovendien heeft de maatregel die bepaalt dat er tijdens de civiele noodsituatie geen budgetmeters voor aardgas of elektriciteit worden geplaatst of geactiveerd, en dat de stroombegrenzer in de budgetmeter voor elektriciteit niet wordt uitgeschakeld, ook ongewenste neveneffecten. Doordat er bijvoorbeeld geen nieuwe budgetmeter wordt geplaatst, worden 'gedropte' huishoudelijke afnemers met schulden op een normale manier van energie voorzien gedurende de periode van een civiele noodsituatie. Dat heeft tot gevolg dat hun (energie)schulden bij de distributienetbeheerders zich ongelimiteerd blijven opstapelen. Daardoor wordt de schuldenput die achteraf moet worden gedempt, nog groter en komen die huishoudens dus potentieel in een financiële situatie terecht die nog uitzichtlozer is.

Er wordt daarom voorgesteld om artikel 3, 1°, op te heffen. Aan de maatregel, vermeld in punt 2°, wordt evenwel bewust niet geraakt: gedurende de periode van de civiele noodsituatie blijven eindafnemers als vermeld in punt 2°, a) en b), beschermd en kan dus niet worden overgegaan tot het afsluiten van de toevoer van elektriciteit of aardgas.

Opdat zowel de rechtsonderhorigen als de distributienetbeheerders de nodige tijd zouden krijgen om met het uitfaseren van die maatregel rekening te houden, wordt voorgesteld om de normale inwerkingtreding van tien dagen na de bekendmaking van het decreet in het Belgisch Staatsblad te behouden.

Wilfried VANDAELE
Peter VAN ROMPUY
Willem-Frederik SCHILTZ

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 3 van het decreet van 3 april 2020 tot afwijking van diverse bepalingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, en de uitvoeringsbesluiten ervan, en tot dekking van de kosten voor elektriciteitsverbruik, verwarming of waterverbruik voor de eerste maand van tijdelijke werkloosheid ten gevolge van de coronacrisis wordt punt 1° opgeheven.

Wilfried VANDAELE
Peter VAN ROMPUY
Willem-Frederik SCHILTZ